

تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر تخصص حسابرس در صنعت و کارایی سرمایه گذاری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

سید مهدی قریشی^۱

تاریخ پذیرش ۱۴۰۱/۰۳/۰۸

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۰۲

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری، تخصص حسابرس در صنعت بر کارایی سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. در این پژوهش کارایی سرمایه گذاری با مدل های موجود توسط کازنیک (۱۹۹۹) که به بخش اقلام تعهدی اختیاری و مدل دیچو و دیچف (۲۰۰۲) به بخش کیفیت اقلام تعهدی موردسنجش قرار می گیرد. قلمرو زمانی تحقیق شامل یک دوره ۵ ساله از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۳۹۵ در نظر گرفته شده است. بنابراین روش تحقیق حاضر از نوع کاربردی، تحقیقی است. با توجه به آزمون فرضیات تحقیق، نتایج بدست آمده از فرضیه اول حاکی از ارتباط معنی داری بین کیفیت اطلاعات حسابداری و تخصص حسابرس در صنعت است. با توجه به آزمون فرضیات تحقیق، نتایج بدست آمده از فرضیه دوم حاکی از ارتباط معنی داری بین کیفیت اطلاعات حسابداری و کارایی سرمایه گذاری است.

کلمات کلیدی: کیفیت اطلاعات حسابداری، تخصص حسابرس در صنعت، کارایی سرمایه گذاری

---

^۱ کارشناس ارشد حسابداری

۱- مقدمه

محققان بیشتر در ادبیات نظری و تجربی مالی، اغلب به نقش کیفیت اطلاعات حسابداری پرداخته‌اند (بوشمان و همکاران، ۲۰۰۱؛ بوشمان و اسمیث، ۲۰۰۱؛ باگاوا، ۲۰۰۸؛ چن و همکاران، ۲۰۱۱؛ چن و لی، ۲۰۰۹؛ ژینگ و همکاران، ۲۰۱۲؛ ران و همکاران، ۲۰۱۵). برخی از تحقیقات صورت گرفته نشان می‌دهد که اطلاعات باکیفیت بالاتر، مدیران را قادر به فرصت‌های سرمایه‌گذاری بهتر می‌سازد تا آن‌ها را بهتر شناسایی کنند (بیدل و هیلاری، ۲۰۰۶؛ مک نیکولز و استوبن، ۲۰۰۸؛ بیدل و همکاران، ۲۰۰۹؛ چن و همکاران، ۲۰۱۱). تحقیقات صورت گرفته در ادبیات مالی توسط برخی از پژوهشگران بیانگر آن است که تخصص حسابرسان می‌تواند منجر به کاهش مشکلات عدم تقارن اطلاعاتی گردد (آلموتاری و همکاران، ۲۰۰۹؛ دی بوسکی و جیانگ، ۲۰۱۲؛ یعقوب نژاد و همکاران، ۲۰۱۴). تخصص حسابرس در صنعت را می‌توان از طریق تجربه گسترده حسابرس، آموزش کارکنان تخصصی و سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در فن‌آوری اطلاعات مورد توسعه قرارداد. تخصص حسابرس در صنعت منجر به ارائه خدمات باکیفیت بالاتر و از سویی دیگر، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی از طریق توانایی بیشتر حسابرسان برای تشخیص ناهنجاری‌های قابل توجه می‌گردد.

با توجه به شواهد اندک و مدل‌های نظری موجود پیش‌بینی می‌گردد که کیفیت حسابرسی بسیار بالا برای بهبود کارایی سرمایه‌گذاری به‌ویژه جهت سرمایه‌گذاری‌های بیش‌ازحد (سرمایه‌هایی با خالص ارزش فعلی مثبت) بسیار مفید واقع می‌شود. بر این اساس هدف اصلی از تحقیق حاضر ترکیب این دو مکانیسم و بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر تخصص حسابرس در صنعت و ریسک سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران است.

از سویی دیگر، شرکت‌هایی باکیفیت حسابداری بیشتر، احتمالاً به مدیر کمک می‌کند که انتخاب نامطلوب و خطر اخلاقی را کاهش دهد و مدیران را قادر به شناسایی

فرصت‌های سرمایه‌گذاری بهتر می‌نماید (بیدل و هیلاری، ۲۰۰۶)؛ بنابراین، مطابق با این نظریه، انتظار ما بر این است که اهمیت کیفیت اطلاعات حسابداری در کاهش عدم تقارن اطلاعات در شرکت‌هایی با حسابرس متخصص در صنعت بالاتر از شرکت‌هایی با عدم حسابرس متخصص در صنعت باشد. اغلب مطالعات صورت گرفته به بخش اختیاری ارقام تعهدی به‌عنوان اندازه‌گیری کیفیت اطلاعات حسابداری اشاره‌اند (گوماریز و بیلستا، ۲۰۱۴). مدل‌های مختلفی جهت سنجش کیفیت اطلاعات حسابداری وجود دارد که از جمله این مدل‌ها می‌توان به مدل‌های موجود توسط کازنیک (۱۹۹۹) که به بخش ارقام تعهدی اختیاری و مدل دیچو و دیچف (۲۰۰۲) به بخش کیفیت ارقام تعهدی و مک نیکولز و استابن (۲۰۰۸) که به توسعه مدل‌های قبلی در بخش درآمدهای اختیاری پرداخته‌اند. نتایج صورت گرفته توسط الواد و جاربوئی (۲۰۱۷) حاکی از کاهش سرمایه‌گذاری‌های بیش‌ازحد توسط کیفیت اطلاعات حسابداری می‌باشد. نتایج تحقیق وی همچنین نشان داد که حسابرس متخصص صنعت منجر به کاهش سرمایه‌گذاری‌های کم‌تر از حد خواهد شد. علاوه بر این، نتایج نشان می‌دهد که تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی با حسابرس متخصص در صنعت، مثبت و معنی‌دار است.

۲- مبانی نظری تحقیق

۲-۱- کیفیت اطلاعات حسابداری

حسابداری یک سیستم است که در آن فرایند جمع‌آوری، طبقه‌بندی، ثبت، خلاصه کردن اطلاعات و تهیه گزارش‌های مالی و صورت‌های حسابداری در شکل و مدل‌های خاص انجام می‌گیرد تا افراد ذینفع درون‌سازمانی مثل مدیران و یا برون‌سازمانی مثل بانک‌ها، مجمع عمومی سازمان موردنظر و یا مقامات مالیاتی بتوانند از این اطلاعات استفاده کنند (بیدل و همکاران، ۲۰۰۹).

۲-۲- کارایی سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری عبارت است از جریان مخارجی که صرف افزایش یا تثبیت حجم سرمایه واقعی می‌شود. در حقیقت تعریف دقیق‌تر که شامل توصیف فوق نیز می‌شود، عبارت است از جریان مخارج اختصاص‌یافته به طرح‌های تولید کالاهایی که قصد مصرف فوری آن‌ها در میان نباشد. این طرح‌های سرمایه‌گذاری ممکن است به شکل افزایش سرمایه مادی و سرمایه انسانی یا موجودی انبار باشد. سرمایه‌گذاری در حقیقت جریانی است که حجم آن توسط همه طرح‌هایی تعیین می‌شود که ارزش حال خالص مثبت یا نرخ بازده داخلی بیشتر از نرخ بهره دارند. از این دو، عامل نخست به ضابطه ارزش حال خالص معروف است و عامل دوم به بازده نهایی سرمایه‌گذاری نام دارد (امیحود و یاکوف، ۲۰۰۲).

سرمایه از مهم‌ترین عوامل تجارت بوده و بزرگ‌ترین وسیله جلب منفعت است. هر شرکت باید دارای سرمایه باشد تا بتواند نتیجه‌ای از عملیات خود که تجارت است برده و منتفع شود. اهمیت شرکت‌های تجارتي را از سرمایه آن‌ها می‌توان درک کرد (همان منبع).

سرمایه‌گذاری عبارت است از تبدیل وجوه مالی به یک یا چند نوع دارایی که برای مدتی در زمان آتی نگهداری خواهد شد. سرمایه‌گذاری وجوه مالی در دارایی‌های مختلف، تنها بخشی از کل تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های مالی است که اغلب افراد انجام می‌دهند. قبل از اینکه افراد سرمایه‌گذاری انجام دهند هر فردی باید یک طرح کلی مالی را تنظیم کند. این چنین طرحی باید دربرگیرنده تصمیم‌گیری مربوط به انجام معامله باشد. به‌علاوه در خصوص نحوه مالکیت، طول عمر دارایی و میزان سودآوری آن، تصمیم‌گیری‌هایی به عمل آید.

۲-۳- عوامل تعیین‌کننده کار آبی سرمایه‌گذاری

مطابق نظریه‌های نئوکلاسیک، شرکت‌ها به‌منظور بیشینه‌سازی ارزش خود تا زمانی سرمایه‌گذاری می‌کنند که مزایای حاشیه‌ای برابر با هزینه‌های حاشیه‌ای این

سرمایه‌گذاری باشد (برای مثال؛ ابل، ۱۹۸۳). در چهارچوب کینزی که پیش‌بینی می‌شود سرمایه‌گذاری به وسیله اولویت برای رشد یا امنیت مالی تعیین می‌شود و در چهارچوب نمایندگی که مشکلات عدم تقارن اطلاعاتی را در نظر می‌گیرد، امکان دارد شرکت‌ها از سطح مطلوب سرمایه‌گذاری خود منحرف شوند و بنابراین، از سرمایه‌گذاری ناکافی یا سرمایه‌گذاری اضافی رنج ببرند. در بازارهای مالی کامل، تمامی پروژه‌هایی که ارزش فعلی خالص مثبت دارند، باید تأمین مالی و اجرا شوند. با وجود این، شمار بسیاری از ادبیات وجود دارند که این فرض را نقض می‌کنند (برتراند و مولینادن، ۲۰۰۳)

۲-۴- پیشینه تحقیق

گاریسالا و همکاران (۲۰۱۰) به بررسی محافظه‌کاری حسابداری و کارایی سرمایه‌گذاری شرکت پرداختند. آن‌ها دریافتند که بیشتر شرکت‌های محافظه‌کار، تمایل کمتری به سرمایه‌گذاری بیش‌تر از حد و کمتر از حد دارند.

الطالب (۲۰۱۲) به سنجش اثر سطح هزینه نمایندگی شرکت‌ها بر سیاست اهرم مالی و سود سهام پرداخت. وی با بررسی نمونه‌ای متشکل از ۶۰ شرکت طی سال‌های ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۱ به این نتیجه رسید که بین جریان نقدی آزاد و سود سهام، رابطه منفی و معنادار وجود دارد؛ درحالی‌که رابطه بین جریان نقدی آزاد و اهرم مالی، مثبت و معنادار بود.

یعقوب نژاد و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهش خود، به بررسی تأثیر کیفیت گزارشگری مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی در ایران پرداختند. آن‌ها از سه خاصیت متفاوت کیفیت گزارشگری مالی از جمله: کیفیت ارقام تعهدی، تداوم درآمد و قابلیت پیش‌بینی درآمد در تحلیل‌های خود استفاده کردند. نتیجه تجزیه و تحلیل داده‌ها در یک دوره پنج‌ساله از ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۳ بیانگر، وجود یک رابطه منفی و معناداری میان کیفیت ارقام تعهدی و عدم تقارن اطلاعاتی است. علاوه بر این، نتایج پژوهش حاکی از آن می‌باشد که شرکت‌هایی که قابلیت پیش‌بینی درآمد بالاتری دارند سطح عدم تقارن اطلاعاتی

پایین‌تری را نشان می‌دهند؛ در این میان، برخلاف انتظار اولیه در پژوهش هیچ‌گونه ارتباط معناداری میان تداوم درآمد و عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت‌های ایرانی یافت نشد.

گماریز و بالستا (۲۰۱۴) به بررسی رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی، سررسید بدهی و کارایی سرمایه‌گذاری پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق آن‌ها بیانگر این بود که کیفیت گزارشگری مالی مشکل سرمایه‌گذاری بیشتر از حد را تعدیل می‌کند. همچنین، دوره سررسید بدهی کوتاه، بهبود کارایی سرمایه‌گذاری را به دنبال دارد و موجب کاهش سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و سرمایه‌گذاری کم‌تر از حد می‌شود.

مدرس و حصارزاده (۱۳۸۷) طی مطالعه‌ای به بررسی کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۵ پرداختند. نتایج نشان داد که علاوه بر اینکه سطح کیفیت گزارشگری مالی با سطح کارایی سرمایه‌گذاری رابطه معنی‌دار و مثبتی دارد، کیفیت بالاتر گزارشگری مالی موجب بهبود کارایی سرمایه‌گذاری می‌گردد. همچنین نتایج حاکی از آن بود که بین بیش (کم) سرمایه‌گذاری و کیفیت گزارشگری مالی رابطه منفی و معناداری وجود دارد؛ بنابراین نتایج این تحقیق حاکی از آن است که کیفیت گزارشگری مالی از طریق کاهش بیش (کم) سرمایه‌گذاری، می‌تواند موجب ارتقای کارایی سرمایه‌گذاری گردد.

ثقفی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی به بررسی کیفیت اطلاعات حسابداری، سرمایه‌گذاری بیش‌ازحد و جریان نقد آزاد پرداختند. مبانی نظری این پژوهش مبتنی بر نظریه‌ی نمایندگی و نظریه‌ی اقتصاد اطلاعات است و ریشه در مسائلی چون تضاد منافع و عدم تقارن اطلاعاتی دارد. مسئله‌ی اصلی مربوط به نوعی از عدم کفایت سرمایه‌گذاری، تحت عنوان سرمایه‌گذاری بیش‌ازحد است که از طریق جریان نقد آزاد به وجود می‌آید. نتایج به‌دست‌آمده حاکی از آن است که هر چه کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت‌ها

بالتر باشد، مسئله‌ی سرمایه‌گذاری بیش‌ازحد، کم‌تر به وجود می‌آید و این رابطه در شرکت‌هایی با جریان‌های نقد آزاد بالا بیش‌تر رخ می‌دهد و تأثیر کاهش سرمایه‌گذاری بیش‌ازحد از طریق کیفیت اطلاعات حسابداری در این شرکت‌ها به‌مراتب بیش‌تر است. حساس یگانه و امیدی (۱۳۹۲) در پژوهشی به بررسی رابطه کیفیت اطلاعات حسابداری، تأخیر واکنش قیمت و بازدهی آتی سهام پرداختند. یافته‌های این تحقیق نشان داد که کیفیت اقلام تعهدی با تأخیر واکنش قیمت سهام رابطه مستقیم و مربوط بودن با تأخیر واکنش سهام رابطه معکوس دارند. در این تحقیق بین پایداری سود و تأخیر واکنش سهام رابطه معناداری مشاهده نگردیده است. همچنین، در رابطه با فرضیه گروه دوم مشاهده گردید که تأخیر واکنش قیمت سهام قدرت تبیین بازده غیرعادی را ندارد.

ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۵) طی پژوهشی به بررسی تأثیر کیفیت حسابداری بر عدم تقارن اطلاعاتی با در نظر گرفتن چرخه عمر شرکت‌ها با استفاده از یک نمونه ۱۱۷ تایی از شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۱ پرداختند. شواهد نشان داد که بین کیفیت سود و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. سپس مدل پژوهش برای هر یک از مراحل چرخه عمر به‌طور جداگانه مورد آزمون قرار گرفت؛ که نتایج بیانگر ارتباط مثبت معنی‌دار در مرحله رشد می‌باشد؛ اما در مرحله‌ی بلوغ و افول ارتباط معنی‌داری بین کیفیت سود و عدم تقارن اطلاعاتی وجود ندارد.

بنابراین فرضیه‌های پژوهش بصورت زیر قابل بیان است:

فرضیه اول) بین کیفیت اطلاعات حسابداری و تخصص حسابرس در صنعت تأثیر معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم) بین کیفیت اطلاعات حسابداری و کارایی سرمایه‌گذاری تأثیر معناداری وجود دارد.

۴- روش تحقیق

تحقیق حاضر درصدد بررسی اثر کیفیت اطلاعات حسابداری بر تخصص حسابرس در صنعت و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران است، بنابراین روش تحقیق حاضر از نوع کاربردی است. تحقیق کاربردی، تحقیقی است که با استفاده از نتایج تحقیقات بنیادی به‌منظور بهبود و به‌کمال رساندن رفتارها، روش‌ها، ابزارها، وسایل، تولیدات، ساختارها و الگوهای مورد استفاده جوامع انسانی انجام می‌شود.

نوع مطالعه گذشته‌نگر است، همچنین از حیث هدف کاربردی و از شیوه جمع‌آوری داده‌ها توصیفی و از نوع همبستگی است. برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از روش کتابخانه‌ای و نرم‌افزار ره‌آورد نوین گردآوری شده است. مبانی نظری پژوهش از کتب و مجلات تخصصی فارسی و انگلیسی گرفته شده است و داده‌های مورد نیاز از طریق مراجعه به صورت‌های مالی و یادداشت‌های توضیحی بورس اوراق بهادار تهران و با استفاده از نرم‌افزارهای پایگاه داده‌ها جمع‌آوری می‌شود

از رویکرد کمی استفاده شده است. رویکرد کمی برای مطالعه‌هایی که در آن از داده‌های ثانویه و اعداد استفاده می‌شود، مناسب است؛ و از آنالیز همبستگی و رگرسیون استفاده می‌گردد و سیستم‌های آماری مناسب نرم‌افزار Eviews در این مطالعه بکار گرفته خواهد شد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این تحقیق کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشند که از ابتدای سال ۱۳۹۱ لغایت تا پایان سال ۱۳۹۵ در بورس فعال بوده‌اند. برای انتخاب نمونه آماری مناسب که یک نماینده مناسبی برای جامعه آماری مورد نظر باشد از روش حذفی سیستماتیک استفاده شده است. برای این منظور ۴ معیار در نظر گرفته شده است. معیارهای مذکور عبارت‌اند از

- ۱- سال مالی شرکت‌های مورد بررسی منتهی به پایان اسفندماه باشد
- ۲- جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری مالی و بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری نباشد
- ۳- شرکت مورد نظر طی دوره پژوهش فعالیت مستمر داشته و سهام آن مورد معامله قرار گرفته باشد
- ۴- در دوره تحقیق تغییر سال مالی نداشته باشد.

روش‌ها و ابزار گردآوری اطلاعات

برای جمع‌آوری اطلاعات مربوط به مباحث تئوریک مانند ادبیات موضوع تحقیق از روش کتابخانه‌ای و برای گردآوری داده‌های مربوط به متغیرهای تحقیق از منابع و پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف (نرم‌افزار رهاورد نوین و سازمان بورس اوراق بهادار تهران و همچنین صورت‌های مالی شرکت‌ها) استفاده شده است.

در این تحقیق از آمار توصیفی شامل جداول و نمودارها، شاخص‌های گرایش مرکزی جهت توصیف جامعه و نمونه مورد بررسی و از روش رگرسیون مبتنی بر داده‌های ترکیبی جهت تحلیل داده‌های مرتبط به فرضیات تحقیق استفاده می‌شود. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Excel و برای انجام آزمون‌های آماری از نرم‌افزار Eviews استفاده می‌شود. در تجزیه و تحلیل اطلاعات این تحقیق که از نوع کاربردی است، از رویکرد پس رویدادی (برگرفته از اطلاعات گذشته) استفاده شده است. اساس فن‌های تعمیم روند گذشته به آینده از فنون تحلیل رگرسیون است؛ که بر اساس آن می‌توان رابطه حداقل دو متغیر X و Y را بر اساس داده‌های گذشته بررسی کرد. زمانی که دو یا چند متغیر تأثیری عمده روی متغیر وابسته داشته باشند، از رگرسیون خطی چندگانه استفاده می‌شود.

مدل رگرسیونی تحقیق:

برای سنجش فرضیه اول تحقیق از مدل رگرسیونی زیر استفاده خواهیم کرد:

مدل (۱)

$$SPAU_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AIQ_{i,t} + \beta_2 ROA_{i,t} + \beta_3 BIG_{i,t} + \beta_4 LOSS_{i,t} + \beta_5 LIQ_{i,t} + \beta_6 SIZE_{i,t} + \beta_7 LEV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

برای سنجش فرضیه دوم تحقیق از مدل رگرسیونی زیر استفاده خواهیم کرد:

مدل (۲)

$$InvEf_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AIQ_{i,t} + \beta_2 ROA_{i,t} + \beta_3 BIG_{i,t} + \beta_4 LOSS_{i,t} + \beta_5 LIQ_{i,t} + \beta_6 SIZE_{i,t} + \beta_7 LEV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن:

SPAU: تخصص حسابرس در صنعت؛ *InvEf*: کارایی سرمایه‌گذاری؛ *ROA*: کیفیت اطلاعات حسابداری؛ *ROA*: نرخ بازده دارایی؛ *BIG*: اندازه موسسه حسابرسی؛ *LOSS*: زیاندهی شرکت؛ *LIQ*: نقدینگی؛ *SIZE*: اندازه شرکت؛ *LEV*: اهرم مالی

۵- تجزیه و تحلیل آماری

۵-۱- آمار توصیفی

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

آمار توصیفی	کیفیت اطلاعات حسابداری	کارایی سرمایه‌گذاری	تخصص حسابرس در صنعت	اندازه موسسه حسابرسی	نرخ بازده دارایی	زیاندهی	اندازه شرکت	اهرم مالی
میانگین	۰/۴۳۴۳	-۰/۰۷۹	۰/۱۷۲۹	۰/۲۳۵۴	۰/۱۵۶۴	0/1020	۱۲/۰۸۶۷	۰/۶۱۲۶
میانه	۰/۴۳۸۹	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۱۳۶۳	۰/۰۰۰۰	۱۱/۹۸۷۸	۰/۶۱۰۴
بیشینه	۰/۷۴۹۱	-۰/۰۰۰۱۵	۱/۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰	0/۳۲۹۳	۱/۰۰۰۰	۱۴/۵۶۳۷	۱/۵۷۴۳
کمینه	۰/۱۰۱۰	-۰/۹۱۱۷	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۱۰۰	۰/۰۰۰۰	۹/۸۶۵۱	۰/۰۹۰۱
انحراف معیار	۰/۱۸۳۲	۰/۱۷۳۷	۰/۳۷۸۱	۰/۴۲۴۲	۰/۱۳۵۴	۰/۳۰۲۷	۰/۷۵۹۳	۰/۲۲۴۲
ضریب چولگی	۰/۱۴۰۸	-۰/۶۱۹۶	۰/۴۶۵۳	۰/۳۹۶۶	۰/۶۵۲۰	۰/۵۷۵۵	۰/۵۱۰۹	۰/۶۴۵۲
ضریب کشیدگی	۰/۶۰۶۲	۰/۷۹۵۴	۰/۸۵۴۲	۰/۲۹۵۹	۰/۰۲۷۲	۰/۷۱۸۹	۰/۹۸۷۴	۰/۳۶۴۵
مشاهدات	۴۸۰	۴۸۰	۴۸۰	۴۸۰	۴۸۰	۴۸۰	۴۸۰	۴۸۰

در جداول فوق برخی از مفاهیم آمار توصیفی متغیرها شامل میانگین، میانه، حداقل، حداکثر مشاهده‌ها به‌عنوان شاخص‌های مرکزی و انحراف معیار به‌عنوان شاخص پراکندگی و ضریب کشیدگی، ضریب چولگی به‌عنوان شاخص‌های توزیعی ارائه شده است. اصلی‌ترین شاخص مرکزی، میانگین است که بیانگر نقطه‌ی تعادل و مرکز ثقل توزیع است و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌ها است. برای مثال مقدار میانگین برای متغیر مدیریت سود به‌عنوان معیار کیفیت اطلاعات حسابداری برابر با ۰/۴۳۴۳ است که نشان می‌دهد بیشتر داده‌ها حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. میانه یکی دیگر از شاخص‌های مرکزی است که وضعیت جامعه را نشان می‌دهد. همان‌طور که نتایج نشان می‌دهد میانه کارایی سرمایه‌گذاری برابر با ۰/۱۶۸- است که بیانگر این است که نیمی از داده‌ها کمتر از این مقدار و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار هستند. انحراف معیار یکی از مهم‌ترین پارامترهای پراکندگی است و معیاری برای میزان پراکندگی مشاهدات از میانگین است؛ مقدار این پارامتر برای متغیر انحراف معیار اندازه موسسه حسابرسی برابر با ۰/۴۲۴۲ است.

آمار استنباطی

جدول (۲): ماتریس ضرایب همبستگی متغیرهای تحقیق

اهرم مالی	اندازه شرکت	زیاندهی	نرخ بازده دارایی	اندازه موسسه حسابرسی	تخصص حسابرس در صنعت	کارایی سرمایه گذاری	ضریب همبستگی
						۱/۰۰۰۰ -----	کارایی سرمایه گذاری
					۱/۰۰۰۰ -----	۰/۰۵۳۲ (۱/۱۶۶۴)	تخصص حسابرس در صنعت
				۱/۰۰۰۰ -----	۰/۰۸۳۸۰ (۱/۸۳۸۶)	۰/۰۳۲۰ (۰/۷۰۱۲)	اندازه موسسه حسابرسی
			۱/۰۰۰۰ -----	-۰/۰۱۹۷ (-۰/۴۳۲۵)	-۰/۰۱۱۳ (-۰/۲۴۷۳)	-۰/۰۹۷۲ (-۲/۱۳۵۸)	نرخ بازده دارایی

زیاندهی	-۰/۰۸۴۶ (-۱/۸۵۸۲)	۰/۰۲۸۴ (۰/۶۲۱۶)	۰/۰۲۶۹ (۰/۵۸۸۳)	۰/۱۰۹۶ (۲/۴۱۱۱)	۱/۰۰۰۰ -----		
اندازه شرکت	-۰/۰۵۹۷ (-۱/۳۰۸۹)	-۰/۳۷۴۸ (-۸/۸۳۸۶)	-۰/۰۲۱۷ (-۰/۴۷۴۷)	۰/۰۳۵۱ (۰/۷۶۹۳)	۰/۳۲۴۶ (۷/۵۰۴۰)	۱/۰۰۰۰ -----	
اهرم مالی	۰/۱۳۳۹ (۲/۰۳۱۴)	۰/۰۳۰۰ (۰/۴۵۱۶)	۰/۳۱۸۰ (۵/۰۴۳۳)	-۰/۰۶۷۴ (-۱/۰۱۶۸)	-۰/۱۴۶۵ (-۲/۲۲۷۶)	۰/۰۸۶۵ (۱/۳۰۶۰)	۱/۰۰۰۰ -----

در این بخش با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون به بررسی ارتباط متغیرهای پژوهش و همبستگی موجود میان آن‌ها پرداخته می‌شود. ماتریس ضرایب همبستگی میان متغیرهای پژوهش در جدول ۴-۲ نشان داده شده است.

بر اساس نتایج حاصل از آماره پیرسون، تخصص حسابرس در صنعت با اندازه موسسه حسابرسی دارای همبستگی مثبت و با اندازه شرکت همبستگی منفی دارد. از سویی دیگر، همبستگی منفی بین اندازه موسسه حسابرسی با نرخ بازده دارایی وجود دارد. جدول فوق، ضریب همبستگی بین دو متغیر تحقیق را بیان می‌کند و تفسیر همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته و کنترلی در جدول فوق همانند تفسیر نمونه صورت گرفته خواهد بود.

مدل تحقیق:

برای سنجش فرضیه اول تحقیق از مدل‌های رگرسیونی زیر استفاده خواهد شد:

$$SPAU_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AIQ_{i,t} + \beta_2 ROA_{i,t} + \beta_3 BIG_{i,t} + \beta_4 LOSS_{i,t} + \beta_5 SIZE_{i,t} + \beta_6 LEV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

برای سنجش فرضیه دوم تحقیق از مدل‌های رگرسیونی زیر استفاده خواهد شد:

$$InvEf_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AIQ_{i,t} + \beta_2 ROA_{i,t} + \beta_3 BIG_{i,t} + \beta_4 LOSS_{i,t} + \beta_5 SIZE_{i,t} + \beta_6 LEV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن:

$SPAU$: تخصص حسابرس در صنعت؛ $InvEf$: کارایی سرمایه گذاری؛ ROA : کیفیت اطلاعات حسابداری؛ ROA : نرخ بازده دارایی؛ BIG : اندازه موسسه حسابرسی؛ $LOSS$: زیاندهی شرکت؛ $SIZE$: اندازه شرکت؛ LEV : اهرم مالی

آزمون ناهمسانی واریانس

در این پژوهش برای بررسی وجود مشکل ناهمسانی واریانس از آزمون والد استفاده شده است.

جدول (۳)؛ نتایج آزمون والد برای کشف ناهمسانی واریانس

مدل	فرضیه صفر (H_0)	آماره t	درجه آزادی	p-value	نتیجه آزمون
اول	واریانس‌ها همسان‌اند	۵/۸۳۴۶	۴۷۹	۰/۰۰۰۰	H_0 رد می‌شود (ناهمسانی واریانس وجود دارد)
دوم	واریانس‌ها همسان‌اند	۷/۳۶۵۸	۴۷۹	۰/۰۰۰۰	H_0 رد می‌شود (ناهمسانی واریانس وجود دارد)

بنابر نتایج حاصل از این آزمون که در جدول شماره ۴-۳ آورده شده است، در مدل تحقیق مشکل ناهمسانی واریانس وجود دارد (زیرا احتمال یا p-value محاسبه شده کوچک‌تر از ۰/۰۵ است). بنابراین تخمین نهایی این مدل‌ها با استفاده از آزمون GLS صورت می‌گیرد تا فرض همسانی واریانس‌ها در تحلیل رگرسیون برقرار بماند و مشکل ناهمسانی واریانس‌ها به این ترتیب حل شود.

آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

یکی از عمده‌ترین مشکلات که در رگرسیون سری‌های زمانی ممکن است پیش آید، پدیده رگرسیون ساختگی است. رگرسیون ساختگی به وضعیتی اطلاق می‌شود که در آن علی‌رغم وجود R^2 بالا، رابطه معناداری بین متغیرها وجود ندارد. در تحقیقات مبتنی بر داده‌های سری زمانی فرض بر آن است که سری زمانی ایستا (پایا) است. هر سری زمانی را می‌توان نتیجه یک فرایند استوکاستیک^۱ یا تصادفی دانست. یک فرایند تصادفی هنگامی ایستا تلقی می‌شود که میانگین، واریانس و خود کوواریانس در وقفه‌های مختلف سری در طول زمان یکسان بوده و ثابت باقی بماند.

به منظور اطمینان از نتایج پژوهش و ساختگی نبودن روابط موجود در رگرسیون و معنادار بودن متغیرها، اقدام به انجام آزمون مانایی و محاسبه ریشه واحد متغیرهای پژوهش در مدل EGLS شده است. آزمون مزبور با استفاده از نرم افزار Eviews نسخه نهم و آزمون‌های فیشر-دیکی فولر تعمیم یافته و فیشر-فیلیپس، پرون و با استفاده از مقیاس بارتلت^۱ انجام شده است. نتایج آزمون‌ها (جدول شماره ۴-۴) مانایی متغیرها را نشان می‌دهند، لذا فرضیه صفر مبنی بر ریشه واحد داشتن متغیرها رد می‌شود.

$$\begin{cases} H_0: \text{وجود ریشه واحد} \\ H_1: \text{عدم وجود ریشه واحد} \end{cases}$$

جدول (۴): آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

متغیرها	آزمون	نام فارسی متغیرهای تحقیق		لوین، لین و چو		فیشر-فیلیپس، پرون	
		آماره	احتمال	آماره	احتمال	آماره	احتمال
AIQ	کیفیت اطلاعات حسابداری	-۹/۳۷۲۴	۰/۰۰۰۰	-۸/۸۳۷۷	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
SPAU	تخصص حسابرسان در صنعت	-۸/۰۸۲۶	۰/۰۰۰۰	-۷/۱۴۱۳	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
InvEf	کارایی سرمایه گذاری	-۷/۶۹۹۰	۰/۰۰۰۰	-۱۴/۰۰۹۵	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
ROA	نرخ بازده دارایی	-۹/۰۷۸۷	۰/۰۰۰۰	-۸/۶۶۰۲	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
BIG	اندازه موسسه حسابرسان	-۱۲/۰۳۰۲	۰/۰۰۰۰	-۱۲/۱۲۲۲	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
LOSS	زیاندهی شرکت	-۱۰/۰۸۵۷	۰/۰۰۰۰	-۹/۹۸۱۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
SIZE	اندازه شرکت	-۲۱/۰۸۶۳	۰/۰۰۰۰	-۲۱/۰۸۶۴	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
LEV	اهرم مالی	-۸/۰۶۴۷	۰/۰۰۰۰	-۸/۶۵۶۳	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰

معرفی متغیرها و تصریح مدل

در مطالعه حاضر روش برآورد مدل بر اساس داده‌های تلفیقی است. این روش تلفیقی از اطلاعات سری زمانی (۱۳۹۱-۱۳۹۵) و داده‌های مقطعی (۹۶ شرکت

پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار) است. برنامه‌ی نرم‌افزاری مورد استفاده در این تحقیق، برنامه نرم‌افزاری Eviews نسخه دهم استفاده شده است.

آزمون F لیمر

جدول ۵؛ آزمون لیمر

نوع آزمون	شماره مدل	نوع مدل	P-Value	درجه آزادی	مقدار آماره
آزمون F لیمر	مدل (۱)	پانل	۰/۰۰۰۰	۹۵/۳۷۸	$F = ۳/۱۴۶۷۸$
آزمون F لیمر	مدل (۲)	پانل	۰/۰۰۰۰	۹۵/۳۷۸	$F = ۳/۶۸۰۵$

مأخذ: محاسبات تحقیق

با توجه به شکل جدول ۴-۵، چون Prob کوچک‌تر از ۰/۰۵ است، فرض H_0 مبنی بر پولینگ بودن داده‌ها رد می‌شود. بنابراین با توجه به آزمون لیمر، داده‌ها پانل است حال باید آزمون هاسمن^۱ را انجام داد.

آزمون هاسمن

جدول (۶)؛ آزمون هاسمن

نوع آزمون	شماره مدل	نوع مدل	P-Value	درجه آزادی	مقدار آماره
آزمون هاسمن	مدل (۱)	اثرات ثابت	۰/۰۰۰۰	۶	$\chi^2 = ۸/۳۹۵۹$
آزمون هاسمن	مدل (۲)	اثرات ثابت	۰/۰۰۰۰	۶	$\chi^2 = ۷/۵۶۹۱$

مأخذ: محاسبات تحقیق

بر اساس نتایج حاصل از آزمون F لیمر در جدول (۴-۵)، در برآورد مدل مربوط به فرضیات تحقیق، با توجه به اینکه مقدار P-Value نیز در سطح اطمینان ۹۵٪، برابر با صفر شده است، به عبارتی $P-Value < \dots$ است، لذا فرضیه صفر مبنی بر پولینگ^۲ بودن مدل رد شده و فرضیه مقابل (پانل) پذیرفته می‌شود. بنابراین برای تمامی مقاطع

مورد مطالعه (شرکت‌ها) می‌توان جهت برآورد مدل از روش پانل استفاده کرد. همچنین طبق نتایج حاصل از آزمون هاسمن برای فرضیات تحقیق بر اساس معیار کیوتوبین، با توجه به اینکه درازا $\dots$ ، میزان $P\text{-Value} < \dots$ است، لذا فرضیه صفر رد می‌شود. رد فرضیه صفر (H_0) نشان می‌دهد که روش اثرات تصادفی ناسازگار است و بایستی از روش اثرات ثابت استفاده شود.

نتایج آزمون مدل فرضیه اول تحقیق

نتایج حاصل از برآورد مدل فرضیات تحقیق به شرح جدول (۴-۷) است.

جدول (۷)؛ خلاصه نتایج آماری آزمون مدل اول

$SPAUI_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AIQ_{i,t} + \beta_2 ROA_{i,t} + \beta_3 BIG_{i,t} + \beta_4 LOSS_{i,t} + \beta_5 SIZE_{i,t} + \beta_6 LEV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$					
VIF	سطح معناداری (sig)	آماره t	انحراف معیار	ضرایب	متغیر وابسته (تخصص حسابرس در صنعت)
-----	۰/۰۰۰۰	۱۴۳/۷۷۹	۰/۰۸۳۶	۱۲/۰۲۸۵	C (عرض از مبدأ)
۱/۱۱۵	۰/۰۰۰۰	-۵/۴۲۴۵	۰/۰۸۵۴	-۰/۴۶۳۳	AIQ (کیفیت اطلاعات حسابداری)
۳/۰۹۸	۰/۰۰۴۲	۲/۸۸۱۲	۰/۰۱۵۳	۰/۰۴۴۳	ROA (نرخ بازده دارایی)
۳/۰۶۳	۰/۰۰۰۰	-۱۳/۱۳۲۰	۰/۰۳۴۷	-۰/۴۵۶۸	BIG (اندازه موسسه حسابرس)
۱/۱۷۴	۰/۰۵۴۹	-۱/۹۲۵۸	۰/۰۰۷۲	-۰/۰۱۳۹	LOSS (زیاندهی شرکت)
۱/۱۵۸	۰/۰۰۰۰	۱۸/۶۴۷۴	۰/۷۳۹۵	۱۳/۷۹۰	SIZE (اندازه شرکت)
۲/۶۴۷	۰/۴۷۷۷	-۰/۷۱۰۶	۰/۰۲۳۶	-۰/۰۱۶۷	LEV (اهرم مالی)
	۱/۸۴۶	آماره دورین واتسون		۱۴/۵۹۱۵ (۰/۰۰۰۰۰)	آماره F فیشر (سطح معنی داری)
	۰/۷۶۸	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۷۷۴	ضریب تعیین

مأخذ: محاسبات تحقیق

تعیین وجود چند هم خطی:

هم خطی وضعیتی است که نشان می‌دهد یک متغیر مستقل تابعی خطی از سایر متغیرهای مستقل است. اگر هم خطی در یک معادله رگرسیون بالا باشد بدین معنی است

که بین متغیرهای مستقل همبستگی بالایی وجود دارد و ممکن است با وجود بالا بودن R^2 ، مدل دارای اعتبار بالایی برخوردار نباشد. با توجه به ستون آخر جدول شماره ۴-۱۲ مقدار VIF برای کلیه متغیرهای مستقل کمتر از ۵ ($VIF < 5$) می‌باشد. بنابراین بین متغیرهای مستقل هم‌خطی وجود ندارد. بنابراین مدل برازش شده دارای اعتبار می‌باشد. قبل از آزمون فرضیه پژوهش بر اساس نتایج به دست آمده، باید از صحت نتایج اطمینان حاصل نمود. بدین منظور برای بررسی معناداری کل مدل از آزمون F استفاده گردید. با توجه به احتمال آماره F محاسبه شده (۰,۰۰۰)، می‌توان ادعا نمود که مدل رگرسیونی برازش شده معنادار است.

با توجه به ضریب تعیین مدل برازش شده می‌توان ادعا نمود، حدود ۷۸ درصد از تغییرات در متغیر وابسته مدل (تخصص حسابرس در صنعت)، توسط متغیر مستقل (کیفیت اطلاعات حسابداری) توضیح داده می‌شود.

ضریب برآوردی متغیر مستقل AIQ در جدول بالا نشان‌دهنده رابطه معنادار میان کیفیت اطلاعات حسابداری و تخصص حسابرس در صنعت در سطح خطای ۰/۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰/۰۵ به دست آمده است. بنابراین می‌توان گفت که بین کیفیت اطلاعات حسابداری و تخصص حسابرس در صنعت در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه معناداری وجود دارد. بدین معنی که هرچه کیفیت اطلاعات حسابداری در شرکت‌ها بالاتر باشد به معنی آن است که حسابرسان شرکت‌ها متخصص‌تر در صنعت حاضر بوده است.

ضریب برآوردی متغیر کنترلی در جدول بالا به غیر از زیاندهی و اهرم مالی شرکت نشان‌دهنده رابطه معنادار میان سایر متغیرهای کنترلی از جمله (نرخ بازده دارایی، اندازه موسسه حسابرسی و اندازه شرکت) با تخصص حسابرس در صنعت در سطح خطای ۰/۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر کنترلی تحقیق، کمتر از ۰/۰۵ به دست آمده است.

آزمون فرضیه دوم

جدول (۸): خلاصه نتایج آماری آزمون مدل دوم

$InvEf_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AIQ_{i,t} + \beta_2 ROA_{i,t} + \beta_3 BIG_{i,t} + \beta_4 LOSS_{i,t} + \beta_5 SIZE_{i,t} + \beta_6 LEV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$					
VIF	سطح معناداری (sig)	آماره t	انحراف معیار	ضرایب	متغیر وابسته (کارایی سرمایه گذاری)
-----	۰/۰۰۰۰	۱۲۵/۱۹۴	۰/۰۹۷۲	۱۲/۱۷۰۰	C (عرض از مبدأ)
۲/۱۶۲	۰/۰۰۰۰	-۵/۴۸۴۱	۰/۰۰۳۲	-۰/۰۱۸۰	AIQ (کیفیت اطلاعات حسابداری)
۲/۵۷۴	۰/۰۰۰۰	-۵/۲۶۹۴	۰/۰۰۲۲	-۰/۰۱۱۵	ROA (نرخ بازده دارایی)
۱/۶۳۰	۰/۲۷۲۲	۱/۰۹۹۵	۰/۰۰۴۲	۰/۰۰۴۶	BIG (اندازه موسسه حسابرسان)
۱/۳۳۱	۰/۶۲۳۶	-۰/۴۹۱۱	۰/۰۲۵۱	-۰/۰۱۲۳	LOSS (زیاندهی شرکت)
۲/۱۴۷	۰/۰۰۶۹	-۳/۱۴۳۳	۰/۱۳۱۰	-۰/۴۱۱۹	SIZE (اندازه شرکت)
۱/۰۲۵	۰/۰۰۵۲	۳/۲۴۴۵	۰/۲۴۱۰	۰/۷۸۲۲	LEV (اهرم مالی)
	۲/۱۱۷	آماره دوربین واتسون		۱۴/۸۹۲۸ (۰/۰۰۰۰۰)	آماره F فیشر (سطح معنی داری)
	۰/۸۶۸	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۸۷۴	ضریب تعیین

مأخذ: محاسبات تحقیق

تعیین وجود چند هم خطی:

هم خطی وضعیتی است که نشان می‌دهد یک متغیر مستقل تابعی خطی از سایر متغیرهای مستقل است. اگر هم خطی در یک معادله رگرسیون بالا باشد بدین معنی است که بین متغیرهای مستقل همبستگی بالایی وجود دارد و ممکن است با وجود بالا بودن R^2 ، مدل دارای اعتبار بالایی برخوردار نباشد. با توجه به ستون آخر جدول شماره ۴-۱۲ مقدار VIF برای کلیه متغیرهای مستقل کمتر از ۵ ($VIF < 5$) می‌باشد. بنابراین بین متغیرهای مستقل هم خطی وجود ندارد. بنابراین مدل برازش شده دارای اعتبار می‌باشد. قبل از آزمون فرضیه پژوهش بر اساس نتایج به دست آمده، باید از صحت نتایج اطمینان حاصل نمود. بدین منظور برای بررسی معناداری کل مدل از آزمون F استفاده

گردید. با توجه به احتمال آماره F محاسبه شده (۰/۰۰۰۰)، می توان ادعا نمود که مدل رگرسیونی برازش شده معنادار است.

با توجه به ضریب تعیین مدل برازش شده می توان ادعا نمود، حدود ۸۷ درصد از تغییرات در متغیر وابسته مدل (کارایی سرمایه گذاری)، توسط متغیر مستقل (کیفیت اطلاعات حسابداری) توضیح داده می شود.

ضریب برآوردی متغیر مستقل *AIQ* در جدول بالا نشان دهنده رابطه معنادار میان کیفیت اطلاعات حسابداری و کارایی سرمایه گذاری در سطح خطای ۰/۰۵ است. زیرا میزان *p-value* محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰/۰۵ به دست آمده است. بنابراین می توان گفت که بین کیفیت اطلاعات حسابداری و کارایی سرمایه گذاری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه معناداری وجود دارد.

ضریب برآوردی متغیر کنترلی در جدول بالا به غیر از اندازه موسسه حسابداری و زیاندهی شرکت نشان دهنده رابطه معنادار میان سایر متغیرهای کنترلی از جمله (نرخ بازده دارایی، اهرم مالی و اندازه شرکت) با کارایی سرمایه گذاری در سطح خطای ۰/۰۵ است. زیرا میزان *p-value* محاسبه شده برای ضریب این متغیر کنترلی تحقیق، کمتر از ۰/۰۵ به دست آمده است.

۶- خلاصه نتایج فرضیه های تحقیق

با توجه به آزمون فرضیات تحقیق، نتایج بدست آمده از فرضیه اول حاکی از ارتباط معنی داری بین کیفیت اطلاعات حسابداری و تخصص حسابرس در صنعت است. نتیجه بدست آمده را می توان اینگونه مورد استدلال قرار داد که هرچه کیفیت اطلاعات در حسابداری بالاتر باشد نشان دهنده تخصص بودن حسابرس در آن صنعت است چراکه حسابرسان متخصص در صنعت به خوبی به فعالیت های صنعت مورد حسابداری آشنایی داشته و می توانند بر امور شرکت نظارت نمایند و صورت های مالی شرکت را به گونه ای حسابداری کنند که عاری از هرگونه تخلف و دستکاری در صورت های

مالی توسط مدیران باشد. که در نهایت کیفیت اطلاعات حسابداری در این شرکت ها افزایش خواهد یافت. نتایج بدست آمده با تحقیقات ثقفی و یزدی (۲۰۱۱)؛ گوماریز و بالستا (۲۰۱۴) همسو می باشد.

با توجه به آزمون فرضیات تحقیق، نتایج بدست آمده از فرضیه دوم حاکی از ارتباط معنی داری بین کیفیت اطلاعات حسابداری و کارایی سرمایه گذاری است. نتیجه بدست آمده را می توان اینگونه مورد استدلال قرار داد که هرچه کیفیت اطلاعات حسابداری در شرکت ها بالاتر باشد منجر به کاهش رفتار فرصت طلبانه مدیران خواهد شد چراکه مطابق با تئوری نمایندگی مدیران به دنبال منفعت شخصی خود در شرکت ها هستند و سرمایه شرکت را در پروژه هایی به کار می برد که ممکن است در جهت حمایت از منافع ذی نفعان نباشد و اثر نامطلوبی بر صورت های مالی شرکت بگذارد. لذا هرچه کیفیت اطلاعات حسابداری در شرکت ها بالاتر باشد بدین معنی است که سرمایه گذاری های انجام شده توسط مدیران کاراتر بوده و به عبارتی ساده تر منجر به کارایی سرمایه گذاری در شرکت خواهد شد. نتایج بدست آمده با تحقیقات ثقفی و همکاران (۱۳۹۰)؛ صفری گرایلی و رعنائی (۱۳۹۶)؛ بادآور نهدی و خانقاه (۱۳۹۲) و آلکوک و همکاران (۲۰۱۰) همسو می باشد.

۸- منابع

- ابراهیمی، سید کاظم؛ بهرامی نسب، علی و جعفری پور، خدیجه (۱۳۹۵). بررسی تأثیر کیفیت حسابداری بر عدم تقارن اطلاعاتی با در نظر گرفتن چرخه عمر شرکت ها. دانش حسابداری مالی، دوره سوم، شماره ۱، پیاپی ۸، صص ۸۵-۱۰۳.
- اخگر، محمد امید و شانظری، نسرین (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و عدم تقارن اطلاعاتی تحت شرایط متفاوت ریسکی و علاقه سرمایه گذاران. دانش حسابداری مالی. دوره ۲، شماره ۲، صص ۱۴۷-۱۲۹.
- ایلخانی، نریمان؛ جایگاه حسابرسان در نظام اقتصادی ایران، تیر ۱۳۸۰ - شماره ۱۴۳ (۴ صفحه - از ۳ تا ۶).

تالانه، عبدالرضا. (۱۳۸۴). فقر و غنای "هدف کلی گزارشگری مالی" مجله: حسابدار « مهر ۱۳۸۰ - شماره ۱۴۴ (۴ صفحه - از ۳ تا ۶).

ثقفی، علی؛ بولو، قاسم و محمدیان، محمد (۱۳۹۰). کیفیت اطلاعات حسابداری، سرمایه‌گذاری بیش از حد و جریان نقد آزاد. پیشرفت‌های حسابداری. دوره ۳، شماره ۲، پیاپی ۶۱/۳، صص ۳۷-۶۳.

حساس یگانه، یحیی. (۱۳۸۲). تأثیر گزارش حسابرسان مستقل بر تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان، مطالعات تجربی حسابداری مالی « بهار ۱۳۸۲ - شماره ۱ ISC (۲۰ صفحه - از ۴۱ تا ۶۰).

حساس یگانه، یحیی و امیدی، الهام (۱۳۹۲). رابطه کیفیت اطلاعات حسابداری: تأخیر واکنش قیمت و بازدهی آتی سهام. مطالعات تجربی حسابداری مالی. دوره ۱۱، شماره ۴۲، صص ۵۸-۳۱.

صفری گرایلی، مهدی و رعنائی، فاطمه (۱۳۹۶). بررسی ارتباط بین کیفیت گزارشگری مالی با کارایی سرمایه‌گذاری و تأثیر ساختار سررسید بدهی‌ها بر این رابطه. مدیریت دارایی و تأمین مالی. دوره ۵، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۶، صص ۹۸-۸۳.

صیدی، حجت‌الله (۱۳۸۴). مبانی نظری قیمت‌گذاری انتقال، حسابدار رسمی « بهار و تابستان ۱۳۸۵ - شماره ۸ و ۹ (۶ صفحه - از ۹۱ تا ۹۶).

کاظمی یزدی، مرتضی. (۱۳۸۶). نقش قانون تجارت و گزارشگری مالی در انگلیس، مجله: حسابدار « اردیبهشت ۱۳۷۶ - شماره ۱۱۹ (۷ صفحه - از ۴۹ تا ۵۵).

محمودآبادی، حمید و زینب مهتری، (۱۳۹۰)، "رابطه‌ی بین محافظه‌کاری حسابداری و کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره سوم، شماره دوم، صص ۱۱۴-۱۱۳.

محمودآبادی، حمید و رجایی، سکینه (۱۳۹۳). ارزیابی رابطه بین هزینه‌های نمایندگی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. مطالعه پژوهش حسابداری. دوره ۴، شماره ۳، صص ۲۰۴-۱۸۵.

مدرس، احمد و حصار زاده، رضا (۱۳۸۷). کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه‌گذاری. فصلنامه بورس و اوراق بهادار، سال اول، شماره ۲، صص ۱۱۶-۸۵.

Ahmed, A.C. and Mansor, N. (2009). "Board Independent, Ownership Structure, Audit Quality and Income Smoothing Activities: A Study of Malaysian Market". *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 5 (11): 1-13.

AL-Taleb G. (2012). Measurement of Impact Agency Costs Level of Firms on Dividend and Leverage Policy: An Empirical Study. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, Vol. 3, pp. 234-243.

- Amihud, Yakov, 2002. Illiquidity and stock returns: cross-section and time series effects. *J. Financ. Mark.* 5 (1), 31–56.
- Ashbaugh-Skaife, H. Collins, D. and Kinney, W. (2007). “The Discovery and Reporting of Internal Control Deficiencies Prior to SOX-mandated Audits”. *Journal of Accounting and Economics*, 44 (1): 166-192.
- Biddle, G. G. Hilary. (2009). "Accounting Quality and Firm-Level Capital Investment". *The Accounting Review* .81 .963-982.
- Casterella, J. R. Francis, J. R. Lewis, B. L. & Walker, P. L. (2004). Auditor industry specialisation, client bargaining power, and audit pricing. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 23 (1), 123–140.
- Chan, A.L.C. Lee, E. 2009. The impact of accounting information quality on the mispricing of accruals: the case of FRS3 in the UK. *J. Account. Public Policy* 28, 189–206.
- Chen, F. Hope, o. Li, Q. Wang, x. (2011). Financial Reporting Quality and Investment Efficiency of Private Firm in Emerging Markets. *The Accounting Review*, Vol. 86, Pp. 1255- 1288.
- Chen, F. Hope, O. Li, Q. Wang, X. 2011. Financial reporting quality and investment efficiency of private firms in emerging markets. *Account. Rev.* 86, 1255–1288.
- Chen, F. Hope, O. K. Li, Q. and Wang, X. (2010). Financial reporting quality and investment efficiency of private firms in emerging markets. *The Accounting Review*, 86 (4): 1255-1288.
- China *J. Account. Res.* 5, 251–268.
- Cormier, D. Sylvain, H. Marie, L. (2013). “The incidence of earnings management on information asymmetry in an certain environment: Some Canadian evidence”. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 22, 26– 38.
- Cueto Diego, C. (2009). Market Liquidity and Ownership Structure with Weak Protection for Minority Shareholders: Evidence from Brazil and Chile. Working Paper.
- DeBoskey, D.G. Jiang, W. 2012. Earnings management and auditor specialization in the post-sox era: an examination of the banking industry. *J. Bank. Finance.* 36, 613–623.
- Dechow, P. Dichev, I. 2002. The quality of accruals and earnings: the role of accrual estimation errors. *Account. Rev.* 77, 35–59.
- Edmans, Alex, 2009. Blockholder trading, market efficiency, and managerial myopia. *J. Finance*, 64 (6), 2481–2513.
- Edmans, Alex, Manso, Gustavo, 2011. Governance through trading and intervention: a theory of multiple blockholders. *Rev. Financ. Stud.* 24 (7), 2395–2428.